

Amsterdam, op den 16den Augustus 1883, Amsterdam 1883, 19, 33. In de vergadering van 1885 klaagde ds. B.G. de Vries van Heyst, afgevaardigde van de afdeling Alkmaar, opnieuw over de 'onoogelijke banden' van de huwelijksbijbels, zie *Handelingen der Algemeene Vergadering van het Nederlandsch Bijbelgenootschap gehouden te Amsterdam, op den 29sten September 1885*, Amsterdam 1885, 14. De voorzitter erkende het probleem en meldde dat dit probleem snel voorbij zou zijn. Tijdens de algemene vergadering in 1888 stelde ds. De Ridder, afgevaardigde van de afdeling Den Haag, voor om de prijsvermelding [!] op het titelblad van de huwelijksbijbel achterwege te laten, hetgeen werd toegezegd, zie *Handelingen der Algemeene Vergadering van het Nederlandsch Bijbelgenootschap gehouden te Amsterdam, op den 6den September 1888*, Amsterdam 1888, 14.

³⁸ Zie bijlage E. Het aantal huwelijksbijbels dat werd uitgereikt, was zelfs twee maal zo hoog als het aantal bijbels dat gratis werd uitgereikt.

³⁹ *Handelingen der Algemeene Vergadering van het Nederlandsch Bijbelgenootschap gehouden te Amsterdam, op den 10den September 1889*, Amsterdam 1889, 44-45.

⁴⁰ *Handelingen der Algemeene Vergadering van het Nederlandsch Bijbelgenootschap gehouden te*

vermoedde dat de meeste afdelingen zich onvoldoende realiseerden welke bedragen hiermee gemoeid waren, zou in het vervolg in de financiële overzichten niet alleen aangegeven worden hoeveel bijbels aan de afdelingen waren verzonden, maar tevens hoeveel korting aan hen was gegeven. Het hoofdbestuur verwachtte dat de afdelingen, als zij zouden zien 'hoe weinig voordeel of ook hoe groot nadeel zij aan de Algemeene Kas' toebrachten, alle krachten zouden inspannen om hierin verbetering te brengen.

Tijdens de algemene vergadering van 18 september 1896 werd duidelijk op welke wijze het hoofdbestuur de noodzakelijke bezuinigingen wilde bereiken.⁴⁴ Het hoofdbestuur had gesproken met afgevaardigden van de afdelingen Amsterdam, Delft, Dordrecht, Leeuwarderadeel, Rhenen en Rotterdam over mogelijkheden tot bezuiniging. Het hoofdbestuur was op basis van de resultaten van dit gesprek gekomen tot de volgende twee voorstellen:⁴⁵

1. De Vergadering drage aan het Hoofdbestuur op, bij den herdruk van het Brevier-Testament (24-27 der Prijslijst) en van het Pareltestament (28 en 29 der Prijslijst) en voorts te zijner tijd bij eventueelen herdruk van den Nonparel-Bijbel niet te doen herdrukken de berijmde Psalmen en den Catechismus (vgl. Prijslijst 38, 39, 41-46).
2. De Vergadering trekke in het besluit van 11 Augustus 1859, waarbij bepaald wordt, dat de levering van Huwelijksbijbels door het Hoofdbestuur aan de Afdelingen zal geschieden voor den halven prijs en bepale tevens dat dit besluit in werking treedt op 1 November 1896.

De voorzitter, J.G. Sillem, gaf beide voorstellen in behandeling. De afgevaardigde van de afdeling Amsterdam, dr. J. Th. de Visser, stelde voor om het tweede voorstel eerst te behandelen 'als het minder ingrijpende'. De tweede secretaris, L.J. van Wijk, wees er op dat het hoofdbestuur niet zonder reden deze volgorde had voorgesteld, omdat de grootste besparing met het eerste voorstel te behalen zou zijn. Omdat tegen het voorstel van De Visser geen bezwaar binnen de vergadering bestond, bracht de voorzitter toch het tweede voorstel het eerst in bespreking. De discussie, die uiteindelijk zou leiden tot de beslissing om te stoppen met het subsidiëren van huwelijksbijbels, is hier tamelijk uitvoerig weergegeven.

Al snel werd duidelijk dat er ernstige bezwaren bestonden tegen dit voorstel. Ds. W. van Esveld (afdeling Hattem) deed de suggestie om het aanbod van verschillende soorten huwelijksbijbels te verkleinen en zo de financiële last te verlagen. Ds. P.M. Keller van Hoorn (afdeling Dordrecht) betwijfelde verder openlijk dat de benodigde bezuiniging op de huwelijksbijbels gehaald zou kun-